

**Atskaite par
Labklājības ministrijas POLITIKAS PRIORITĀŠU 2010.-2013.gadam
īstenošanu 2010.gada 1.pusgadā**

Prioritāte	LM kompetences jomas, uz kurām prioritāte attiecas	Informācija par paveikto
Darba tirgus stabilizēšana un krīzes seku mazināšana, izmantojot elastdrošības pieeju	Darbs	<p>29.06. pieņemti grozījumi MK 10.03.2008. noteikumos Nr.166 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem" (noteikumi Nr. 603, spēkā no 10.07.2010.) pilnveidojot pasākumu nosacījumus.</p> <p>Aprīlī noslēgts līgums ar Nodarbinātības valsts aģentūru par projektu "Mūžizglītības pasākumi nodarbinātām personām", 2010.gadā pasākumos paredzot iesaistīt līdz 2000 personām.</p> <p>25.03. stājās spēkā grozījumi Darba likumā (04.03.2010. likums „Grozījumi Darba likumā”), ar kuriem veikta darba tiesisko attiecību elastības uzlabošana. No plānotā nav realizēts viens pasākums - nav atcelta prasība darba devējam ziņot Nodarbinātības valsts aģentūrai par katru darbinieku skaita samazināšanas gadījumu. LM atkārtoti virzīs šādu priekšlikumu, izstrādājot nākamos grozījumus Darba likumā.</p> <p>Saistībā ar neregistrētās nodarbinātības mazināšanu MK ar 07.04.2010. rīkojumu Nr.197 pieņēma LM sadarbībā ar sociālajiem partneriem un iesaistītajām institūcijām izstrādāto Pasākumu plānu neregistrētās nodarbinātības mazināšanai 2010. – 2013.gadam, kurā ietverti kopumā 25 pasākumi neregistrētās nodarbinātības mazināšanai, par kuru izpildi ir atbildīga LM, FM, TM un citas institūcijas. Pasākumi sadalīti četros rīcības virzienos – neregistrētās nodarbinātības kontroles mehānisma efektīvizēšana, negodīgas konkurences mazināšana, sodu politikas pārskatīšana attiecībā uz neregistrēto nodarbinātību un sabiedrības informēšana un izglītošana par neregistrētās nodarbinātības negatīvajām sekām. Atbilstoši institūciju kompetencei pasākumi galvenokārt vērsti uz normatīvās bāzes uzlabošanu, bet ietver arī cita veida aktivitātes.</p> <p>Ar 04.03.2010. grozījumiem Darba likumā paredzēts veicināt arī neregistrētās nodarbinātības gadījumu skaita mazināšanu (veiktie grozījumi Darba likuma 40.panta pirmajā daļā, paredzot, ka darba līgums slēdzams rakstveidā pirms darba uzsākšanas, un grozījumi Darba likuma 41.pantā, papildinot to ar trešo daļu, kas paredz 3 mēnešu nodarbināšanas prezumpciju gadījumā, ja ne darbinieks, ne darba devējs nevar pierādīt citu darba tiesisko attiecību pastāvēšanas ilgumu).</p> <p>Ar 04.03.2010. grozījumiem Darba likumā, kas stājās spēkā 25.03.2010., pārņemtas tiesību normas, kas izriet no Direktīvas 2009/52/EK, ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi. Vienlaikus pašlaik tiek veikta izpēte, lai noskaidrotu, vai nepieciešami grozījumi arī citos normatīvajos aktos.</p> <p>Direktīva 2008/104/EK par pagaidu darba aģentūrām jāpārņem nacionālajos tiesību aktos līdz 2011.gada 5.decembrim. Pašlaik norit darbs pie iespējamo grozījumu redakciju izstrādes Darba likumā.</p> <p>Direktīva 2010/18/ES, ar ko īsteno pārskatīto BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP un ETUC pamatnolīgumu par vecāku atvaļinājumu un atceļ Direktīvu 96/34/EK, jāpārņem nacionālajos tiesību aktos līdz 2012.gada 8.martam. Norit darbs pie direktīvas normu izpētes.</p> <p>Direktīva 2009/161/ES, ar ko, īstenojot Padomes Direktīvu 98/24/EK, izveido darbavietā pieļaujamo indikatīvo iedarbības robežvērtību trešo sarakstu un groza Komisijas Direktīvu 2000/39/EK, jāpārņem nacionālajos tiesību aktos līdz 2011.gada 18.decembrim. Norit darbs pie iespējamo grozījumu redakciju izstrādes.</p>
Virzība uz ilgtermiņā stabilu valsts sociālās apdrošināšanas	Sociālā apdrošināšana	Izstrādāta Konceptija par sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitāti ilgtermiņā. No 25.05. līdz 26.06. konceptijas projekts bija nodots publiskajai apspriešanai, lai veicinātu pēc iespējas plašāka sabiedrības loka iesaistīšanos konceptijā ietverto priekšlikumu

<i>Prioritāte</i>	<i>LM kompetences jomas, uz kurām prioritāte attiecas</i>	<i>Informācija par paveikto</i>
-------------------	---	---------------------------------

sistēmu		izvērtēšanā.
Mērķētāka sociālā aizsardzība	Valsts sociālie pabalsti Sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība Bērni un ģimene	<p>22.12.2009. Ministru kabinets noraidīja LM iesniegtos priekšlikumus (grozījumus MK 03.11.2009. noteikumos Nr.1251) un pieņēma lēmumu, ka netiks noteikti papildus kritēriji pašvaldībām, lai pieprasītu un saņemtu valsts budžeta līdzekļus dzīvokļa pabalsta nodrošināšanai. Notiek regulāra valsts budžeta līdzfinansējuma izmaksa pēc pamatotiem pašvaldību pieprasījumiem 50% apmērā no iepriekšējā mēnesī pašvaldības izlietotajiem līdzekļiem garantētā minimālo ienākumu (GMI) līmeņa pabalstam un 20% apmērā no iepriekšējā mēnesī pašvaldības izlietotajiem līdzekļiem dzīvokļa pabalstam, pašvaldībām neuzstādot nekādus papildus kritērijus līdzfinansējuma saņemšanai.</p> <p>Par ģimenes valsts pabalsta turpmāko attīstību ir notikušas diskusijas ar Pasaules Bankas ekspertiem, kas uzskata, ka pabalstam ir jābūt mērķētam. LM ir izstrādājusi 3 iespējamus pabalsta attīstības scenārijus, kas tika prezentēti LPS sarunās.</p> <p>01.12.2009. stājās spēkā grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, un no 36. panta izslēgts deleģējums MK noteikt ģimenei izmaksājamā GMI pabalsta apmēra ierobežojumu.</p> <p>01.04.2010. stājās spēkā MK 30.03.2010. noteikumi Nr.299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu”. Paredzēts, ka noteikumi būs spēkā līdz 2011.gada 31.decembrim. Noteikumi pagarina periodu, uz kādu piešķir trūcīgas ģimenes (personas) statusu: uz 6 vai 12 mēnešiem līdzšinējo attiecīgi 3 vai 6 mēnešu vietā. Pagarinot periodu, uz kādu piešķirams trūcīgas ģimenes (personas) statuss, atbilstoši pagarinās periods, uz kādu piešķirams GMI pabalsts.</p> <p>Publiskās Privātās Partnerības principa ietvaros izstrādātais projekts „Finanšu un ekonomiskā pamatojuma izstrāde VPP projektam „Jaunu ēku būvniecība, esošās infrastruktūras sakārtošana un apsaimniekošana sociālās aprūpes centrā „Ķīši”” prezentēts Finanšu ministrijai. Tā ieviešana atlikta sakarā ar neiespējamību ieguldīt nepieciešamos finanšu resursus no valsts puses.</p> <p>Uzraudzība pār Latvijas Nedzirdīgo savienības, Latvijas Neredzīgo biedrības un Latvijas Bērnu fonda sniegtajiem valsts finansētajiem pakalpojumiem (LNS, LNB - tifteltnikas un surdoteltnikas pakalpojumi; LBF - sociālā rehabilitācija bērniem, kuri cietuši no vardarbības) notiek saskaņā ar 18.12.2009. noslēgtajiem valsts pārvaldes deleģēto uzdevumu veikšanas līgumiem (ar katru organizāciju atsevišķi).</p>
Bērna pilnvērtīgai attīstībai labvēlīga vide - ģimene	Bērni un ģimene	<p>Izstrādāti un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (VBTAI) mājas lapā ievietoti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - metodiskie ieteikumi bāriņtiesām un pašvaldību sociālajiem dienestiem par bāriņtiesas un sociālā darba speciālista darbam ar ģimeni un citu speciālistu sadarbību; - metodiskie ieteikumi bāriņtiesām par MK 22.12.2009. noteikumu Nr.1536 „Par ārpusģimenes aprūpes samaksas kārtību un apmēru” piemērošanu aizbildnības gadījumos. Papildus informācija bāriņtiesām (t.sk. minētajā jautājumā) tiks sniegta bāriņtiesu priekšsēdētāju zināšanu pilnveides semināros, kas plānoti 2010.gada 2.pusgadā. <p>Tiesību aktu līmenī princips, ka bērnu var ievietot bērnu aprūpes iestādē tikai tad, ja nav iespējama viņa aprūpes nodrošināšana pie aizbildņa vai audžuģimenē, ir jau nostiprināts Bāriņtiesu likumā (spēkā no 01.01.2007.). VBTAI, veicot pārbaudes gan bērnu aprūpes iestādēs (2010.gadā plānots pārbaudīt visas bērnu aprūpes iestādes) gan bāriņtiesās (2010.gadā plānotas pārbaudes 106 bāriņtiesās, prioritāri tajās, kur līdz šim konstatēts vajāks darbs vai kurās pārbaudes nav bijušas ilgāku laiku) akcentē jautājumu par to, vai bērna ārpusģimenes aprūpes veids ir izvēlēts visatbilstošākais bērna interesēm. Veiktas 159 bērnu tiesību ievērošanas pārbaudes un 29 personas lietu pārbaudes (pārbaudītas 494 bērnu personas lietas).</p> <p>Pārbaudītas 53 bāriņtiesas. Pārbaucējiem laikā bāriņtiesām sniegta metodiskā palīdzība atsevišķos bāriņtiesas darbības jautājumos, tostarp par nepieciešamību bez vecāku gādības palikušu bērnu ārpusģimenes aprūpi prioritāri nodrošināt ģimeniskā vidē, ja vien tas bērna</p>

<i>Prioritāte</i>	<i>LM kompetences jomas, uz kurām prioritāte attiecas</i>	<i>Informācija par paveikto</i>
		<p>veselības stāvokļa vai citu būtisku apstākļu dēļ ir iespējams.</p> <p>Audžuģimeņu apmācību programmu apguvušas 65 jaunas audžuģimenes. Audžuģimenes statuss piešķirts 28 ģimenēm, līdz ar to uz 01.07.2010. audžuģimeņu statuss piešķirts kopā 444 audžuģimenēm, tajās ievietoti 785 bērni (01.01.2010. - 416 audžuģimenes, kurās bija ievietoti 672 bērni).</p> <p>LM un VBTAI funkciju optimizēšanas rezultātā bāriņtiesu darbības uzraudzības un audžuģimeņu kustības veicināšanas funkcija nodota VBTAI, kas jau līdz tam veica pārbaudes par bērna tiesību ievērošanu bērnu aprūpes iestādēs. Tādējādi tagad VBTAI ir iespēja kompleksi veikt uzraudzību par to, vai bērni aprūpes iestādē tiešām tiek ievietoti tikai tadēļ, ka nav izdevies atrast piemērotu audžuģimeni.</p> <p>LM un VBTAI dalība IEM projektā „Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēma”, kas vērsts uz institūciju savstarpējo sadarbību un informācijas apmaiņu, lai mazinātu iespējamus riskus un vardarbības sekas bērnu tiesību aizsardzībā. Projekts plānots līdz 2012.gadam. Pašlaik tiek apzināts (definēts) informācijas sistēmas saturs un apjoms.</p> <p>Nodrošināti 24 informatīvie semināri, 60 radošās darbnīcas, 47 konsultatīvās dienas, 16 fokusgrupu diskusijas, kā arī 9 bērnu drošības dienas.</p>
Virzība uz personu ar invaliditāti cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu un invaliditātes izraisīto seku mazināšanu	Vienlīdzīgas iespējas	<p>20.05. Saeimā pieņemts Invaliditātes likums, kas stāsies spēkā ar 2011.gada 1.janvāri</p> <p>Uzsākts darbs pie likumam pakārtoto MK noteikumu projektu izstrādes (saskaņā ar Invaliditātes likumu nepieciešams izstrādāt 15 MK noteikumus, 9 no tiem spēkā jāstājas ar 2011.gada 1.janvāri)</p> <p>28.01. ratificēta ANO Konvencija „Par personu ar invaliditāti tiesībām”.</p> <p>Saskaņā ar ANO Konvencijas „Par personu ar invaliditāti tiesībām” īstenošanas pasākumu plānu 2010.-2012.gadam” (apstiprināts ar Ministru kabineta 2009.gada 12.oktobra rīkojumu Nr.693) uzsākts īstenot vairākus pasākumus Konvencijas ieviešanai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ar 01.03. LM rīkojumu izveidota darba grupa „Civillikuma ģimenes tiesību daļas aktualizācijas nepieciešamības izvērtēšanai”, kuras uzdevums ir izvērtēt nepieciešamību aktualizēt Civillikuma ģimenes tiesību daļu un līdz 2010.gada 31.decembrim pieņemt lēmumu par grozījumu normatīvajos aktos izstrādes lietderību; 2) ar 01.03. LM rīkojumu izveidota darba grupa diskriminācijas novēršanas likuma izstrādes nepieciešamības izvērtēšanai, kuras uzdevums izvērtēt nepieciešamību visus ar diskrimināciju saistītos jautājumus regulēt vienā likumā un līdz 2010. gada 31.decembrim pieņemt lēmumu par diskriminācijas novēršanas likuma izstrādes lietderību; 3) izstrādāts likumprojekts „Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā”, kas noteiks vienlīdzīgas attieksmes principu pret personām ar invaliditāti patērētāju tiesību jomā; 4) ar 29.03. LM rīkojumu izveidota darba grupa „Vides pieejamības cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem problēmjaudājumu risināšanai”; 5) nozaru ministriju, sociālo partneru, biedrību, kas pārstāv personu ar invaliditāti intereses informēšana par ANO Konvencijā „Par personu ar invaliditāti tiesībām” noteiktajām saistībām. <p>03.06. ratificēts ANO Konvencijas „Par personu ar invaliditāti tiesībām” Fakultatīvas protokols.</p> <p>Ar 01.03. LM rīkojumu izveidota darba grupa ANO Konvencijas „Par personu ar invaliditāti tiesībām” īstenošanas pamatnostādņu izstrādei 2013.-2019.gadam”, uzsākta priekšlikumu apkopošana.</p>

<i>Prioritāte</i>	<i>LM kompetences jomas, uz kurām prioritāte attiecas</i>	<i>Informācija par paveikto</i>
Labklājības nozares politiku atbalstoša – papildinoša un mērķtiecīga Eiropas Savienības struktūrfondu apguve	Nozares vadība	<p>Uz 01.07.2010. LM pārziņā esošo ES fondu aktivitāšu īstenošanai darba, sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības un vienlīdzīgu iespēju jomās 2010.gada valsts budžetā pieejami 64,779 miljoni latu (ieskaitot ar MK 23.02.2010. (prot. Nr.10 74. §) un 08.06.2010. (prot. Nr.30 52. §) pieņemtajiem lēmumiem piešķirto finansējumu). Būtiskākie LM veikumi, lai nodrošinātu finanšu atbalsta pieejamību:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sagatavots un MK 16.02.2010. sēdē izskatīts informatīvais ziņojums „Par papildu finansējuma nodrošināšanu aktīvo nodarbinātības pasākumu īstenošanai”, uz kā pamata pieņemts lēmums (MK 16.02.2010. prot. Nr.9, 40.§) par papildu finansējumu LM pārziņā esošajām darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” aktivitātēm aktīvo nodarbinātības pasākumu īstenošanai 2010.gadā; – sadarbībā ar RAPLM un FM, saņemot starptautisko aizdevēju saskaņojumu, nodrošināta Sociālās drošības tīkla stratēģijas pasākuma „Darba praktizēšanas ar stipendiju īstenošana” finansēšana, palielinot valsts budžeta apropriāciju par 13,1 milj. latu 2010.gadā un saņemot atļauju uzņemties saistības 4,6 milj. latu apmērā, lai nodrošinātu pārejošo saistību izpildi 2011.gadā, īstenojot pasākumu darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.3.1.5.aktivitātes „Vietējo nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānu ieviešanas atbalsts” pirmās kārtas projekta ietvaros (MK 27.04.2010. rīk. Nr.238); – lai nodrošinātu piešķirtā finansējuma apguvi, sagatavoti un MK apstiprināti 3 darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma grozījumi, 1 darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma grozījums, 3 ES fondu aktivitāšu īstenošanas noteikumi (par 1.3.1.1.3.apakšaktivitātes „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība” 3.kārtu – MK 23.02.2010. not. Nr.181, par 3.1.4.1.1.apakšaktivitāti „Infrastruktūras pilnveidošana un zinātniski tehniskās bāzes nodrošināšana darbību un funkcionālo traucējumu izvērtēšanai”- MK 16.03.2010. not. Nr.258, par 1.4.1.2.4.aktivitātes „Sociālās rehabilitācijas un institūcijām alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība reģionos” 2.kārtu – MK 21.06.2010. not. Nr.540), MK apstiprināts 21 MK noteikumu grozījumu projekts, izvērtēti 42 grozījumi ES fondu projektos. <p>2010.gada 1.pusgadā rezultātu sasniegšana nodrošināta atbilstoši plānošanas dokumentiem, nozares plāniem un atbilstoši pieejamajam un apgūtajam finansējumam - uz 31.03.2010.¹ nodrošināta atbalsta sniegšana 72 tūkst. personām, t.i. iznākuma rādītāji sasniegti 72% apmērā pret nozares plānu līdz 31.12.2010. un 78% apmērā pret plānošanas dokumentos noteikto mērķi līdz 31.12.2013. Atbilstoši MK noteikumiem par aktivitāšu īstenošanu, nodrošināts pārskata periodā plānotais atbalsts sistēmām un infrastruktūrai.</p> <p>2010.gada 1.pusgadā ES fondu finanšu apguve nodrošināta atbilstoši plānotajam un atbilstoši pieejamajam valsts budžeta finansējumam:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ESF nodrošināti maksājumi, t.sk. atmaksas pamatbudžetā 20,38 milj. latu apmērā, kas ir 58% pret MK noteikto plānu atmaksām 2010.gadā (35 milj. latu) un 158 % pret plānu 6 mēnešiem. – ERAF nodrošināti maksājumi, t.sk. atmaksas pamatbudžetā Ls 1,26 milj. latu apmērā, kas ir 45 % pret MK noteikto plānu atmaksām 2010.gadā (2,8 milj. latu) un 100 % pret plānu 6 mēnešiem.

No nozaru struktūrvienību sniegtās informācijas sagatavoja
Z.Uzuliņa
FAD Sociālās politikas plānošanas un attīstības nodaļas
eksperte plānošanas jautājumos, t. 67021507

¹ Uz atskaites sagatavošanas brīdi pieejamie aktuālākie dati.
Atsk LM priorit_pusg 2010